

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دعاوی وقف

در رویه دادگاهها

گروه پژوهشی

انتشارات چراغ دانش

عنوان قراردادی	:	ایران. قوانین و احکام
عنوان و نام پدیدآور	:	دعای وقف در رویه دادگاهها/ گروه پژوهشی انتشارات چراغ دانش.
مشخصات نشر	:	تهران : چراغ دانش، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	:	۳۶۳ ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۷۶۵۴-۸۵-۹
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
موضوع	:	وقف -- ایران
موضوع	:	Waqf -- Iran
موضوع	:	رویه قضایی -- ایران
موضوع	:	Jurisprudence -- Iran
شماره افزوده	:	انتشارات چراغ دانش
رده بندی کتره	:	۱۳۹۵KMH۵۲۶ / د۷
رده بندی دبی	:	۳۴۶/۵۵۰۶۴
شماره کتابشناسی ملی	:	۴۲۳۳۷۷۰

شناسنامه

عنوان کتاب: دعای وقف در رویه دادگاهها
 مؤلف: گروه پژوهشی انتشارات چراغ دانش
 ناشر: انتشارات چراغ دانش
 ناظر چاپ: رسول زینالی
 نوبت چاپ: اول/ ۱۳۹۵
 قطع و تیراژ: وزیری/ ۱۰۰۰ نسخه
 قیمت: ۲۱۰۰۰ تومان
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۶۵۴-۸۵-۹

کد کتاب: 56 چراغ دانش را در گوگل جستجو کنید www.cheraghdanesh.com

و قهرمز کزلی: تهران، میدان بهمن تیر، ورودی مدرس، کوچه مازندرانی، پلاک ۲۳ و ۲۴، واحد ۱۷ و ۱۸
 تلفن فروش: ۰۲۱۸۸۱۴۰۶۰۲

حق چاپ برای انتشارات چراغ دانش محفوظ است. هرگونه تکثیر (اعم از چاپ، کپی، اسکن الکترونیکی و...) از این اثر بدون اخذ مجوز کتبی از ناشر خلاف قانون بوده و پیگرد قانونی دارد.

فهرست جزئی

۱۱	مقدمه
۱۳	معرفی دعاوی وقف و نمونه دادخواست
۱۶	مبحث اول: شخصیت حقوقی وقف
۱۸	مبحث دوم: ارکان و شرایط عقد وقف
۲۶	مبحث سوم: اقسام وقف
۲۷	مبحث چهارم: دعاوی وقف و تشریفات آن
۳۰	ب) نحوه طرح دعاوی الزام به تحویل و تسلیم مبیع
۳۳	دعاوی وقف در آیین دیوان عالی کشور
۳۵	مبحث اول - آیین و تشریفات رویه دیوان عالی کشور
۳۵	۱. تصرف به عنوان وقف
۳۶	۲. اجازه فروش مال موقوفه
۳۶	۳. اثبات وقفیت
۳۹	۴. تصرف به عنوان وقفیت یا مالکیت
۴۲	۵. مفهوم و گستره عبارت نسلأ به نسل
۴۴	۶. شرایط و اوصاف تعیین متولی
۴۸	۷. رسیدگی به دعاوی وقف
۵۳	مبحث اول: آرای اصراری دیوان عالی کشور
۵۳	۱. اصل عدم وقفیت و لزوم اثبات وقف
۶۱	۲. گورستان‌های متروکه موقوفه
۷۱	۳. تصرفات به عنوان وقف دلیل بر وقفیت
۷۸	۴. عدم اختیار واقف به تغییر موضوع وقف و اخراج موقوف علیهم
۸۹	۵. قابلیت مشاعی بودن وقف
۹۹	۶. ابطال وقف نامه و تعیین ثلث متوفی
۱۰۶	۷. اثبات وقفیت با ارائه دلیل کافی
۱۲۴	۸. قابلیت اعتراض به ثبت به دلیل عدم اثبات وقفیت
۱۴۰	۹. تقاضای ثبت و اظهارنامه ثبتی نسبت به املاک موقوفه
۱۵۶	۱۰. دعاوی وقف و تصرف به عنوان مالکیت
۱۶۴	۱۱. دعاوی عدم وقفیت و ابطال سند مالکیت
۱۷۰	۱۲. فروش مال موقوفه به عنوان ملک مطلق

۱۸۰	۱۳. احرار وقفیت پس از وصیت‌نامه
۱۸۹	۱۴. فروش مال موقوفه بدون مجوز شرعی
۱۹۱	۱۵. وقف عام قسمتی از ملک
۱۹۱	۱۶. اثبات وقف
۱۹۵	۱۷. اثبات عدم وقفیت
۱۹۷	۱۸. اثبات وقفیت به وسیله گواهی و شهادت
۱۹۹	۱۹. تقاضای ثبت مال موقوفه
۲۰۱	مبحث دوم: آرای شعب دیوان عالی کشور
۲۰۱	۱. سوار تشخیص وقف
۲۰۳	۲. مذیب ادعای وقفیت
۲۰۶	۳. مطالبه مال زمین موقوفه‌های واقع در طرح
۲۰۷	۴. تصرف ملک وقف به شرط متولیان
۲۰۸	۵. دعوای درخواست تأیید و احراز وقفیت
۲۱۱	۶. دعوای اثبات وقفیت و سلب آن به نام موقوفه
۲۱۲	۷. درخواست صدور حکم و قیبت
۲۱۶	۸. خلعید از ملک
۲۲۰	۹. قابل فرجام نبودن احکام راجع به تربیت
۲۲۲	۱۰. فرجام خواهی نسبت به دعوای راجع به وقف
۲۳۰	۱۱. اثبات موقوفه بودن ملک و الزام به ثبت آن
۲۳۳	۱۲. عدم صحت وقف غیر منجز
۲۳۶	۱۳. دلایل دادگاه بر وقفیت رقبه
۲۳۶	۱۴. مطالبه اصل وقفنامه از اداره اوقاف پس از تسلیم وقفنامه مالی به اداره اوقاف
۲۳۶	۱۵. درخواست ثبت عرصه به عنوان وقفیت
۲۳۷	۱۶. اقرار به وقفیت زمین
۲۳۷	۱۷. ادله اثبات وقفیت
۲۳۷	۱۸. اثبات فقدان اصل وقفنامه
۲۳۸	۱۹. ارشدیت و اصلحیت نداشتن وقفنامه
۲۳۸	۲۰. درخواست تخلیه طرف خواهان
۲۳۹	۲۱. اختلافات در تولیت

۲۳۹	۲۲. ادعای مستأجر بودن ملک وقف شده
۲۳۹	۲۳. مقصود از ماده ۳۷ قانون مدنی
۲۴۰	۲۴. ادامه تعقیب دادستان در صورت صلح طرفین دعوای وقف
۲۴۰	۲۵. تصرف به عنوان وقفیت
۲۴۰	۲۶. اقرار به وقفیت
۲۴۱	۲۷. دلیل نبودن صرف گواهی گواهان برای اثبات وقفیت
۲۴۱	۲۸. دلیل نبودن صرف تصرف، بر وقف بودن
۲۴۱	۲۹. وقف عام، بن، وقف مسجد
۲۴۱	۳۰. تصرف به عنوان وقفیت
۲۴۲	۳۱. صرف التزام، تعهد بر وقف کردن
۲۴۲	۳۲. میزان سهم در وقف
۲۴۳	۳۳. دلیل نبودن عمل به وقف برای اثبات وقف
۲۴۳	۳۴. دلایل مثبت و وقفیت
۲۴۳	۳۵. شهادت شهود جهت اثبات وقفیت
۲۴۴	۳۶. اختیارات متولی در تقسیم مال موقوفه
۲۴۴	۳۷. تشخیص عام یا خاص بودن وقف
۲۴۵	۳۸. ترتیب در تقسیم مال موقوفه
۲۴۵	۳۹. تولیت اولاد ذکور واقف بر اساس وقفنامه
۲۴۶	۴۰. مجهولات تولیه بودن موقوفه
۲۴۶	۴۱. حق اقامه دعا از طرف اداره اوقاف در صورت عدم توجه به وقف در اجاره
۲۴۷	۴۲. وقف خاص بودن وقف به موقوف علیهم محصور
۲۴۹	دعای وقف در آرای دادگاه ها
۲۵۱	میثت اول: آرای دادگاه های بدوی و تجدیدنظر
۲۵۱	۱. درخواست تنظیم سند اجاره در اراضی وقف شده
۲۵۲	۲. رد دعوی متولی راجع به خلعید از موقوفه ای که هنوز به قبض داده نشده
۲۵۴	۳. عدم جواز اجاره عرصه موقوفه به کسی غیر از مالک اعیانی
۲۵۸	۴. دعای انتقال و الزام به سند رسمی ملک جزئاً وقف شده
۲۶۰	۵. لزوم طرح دعوی علیه شخصیت حقوقی موقوفه
۲۶۲	۶. عدم امکان تغییر متولی توسط واقف

۲۶۴	مبحث دوم؛ آرای دادگاه های انتظامی قضات
۲۶۴	۱. اختلافات بر سر تولیت
۲۶۴	۲. رسیدگی به دعاوی راجع به وقفیت
۲۶۵	۳. تجاوز به حدود ملک مجاور موقوفه
۲۶۶	۴. انتخاب متولی در وقف عام و خاص
۲۶۷	۵. عنوان دعاوی راجع به وقفیت
۲۶۹	دعاوی وقف در نشست های قضایی
۲۷۱	۱. اجاره مال وقف شده
۲۷۲	۲. وقف تلفن
۲۷۲	۳. عسیم ملک وقف شده
۲۷۳	۴. استماع دعاوی اعمال سند مالکیت
۲۷۴	۵. مرجع صالح برای رسیدگی به دعاوی وقف
۲۷۵	۶. مصادیق دعاوی حقوقی که کارآموزان وکالت قبل از اخذ پروانه، ممنوع از دخالت در آنها هستند
۲۷۶	۷. بحث و بررسی درخصوص بند (۱) ماده ۸۴ قانون آیین دادرسی مدنی
۲۷۷	۸. طرح دعاوی فاقد اثر قانونی
۲۷۸	۹. تعیین تکلیف در صورت رد دعاوی اداره اوقاف، در وقف خاص به لحاظ نداشتن سمت
۲۷۹	۱۰. تعیین متولی در وقف عام
۲۸۰	۱۱. خرابی عین موقوفه
۲۸۱	۱۲. وقف مراتع و جنگل ها
۲۸۲	۱۳. اخطار به مستأجرین موقوفه
۲۸۵	۱۴. موقوفه بودن زمین قبل از اعلام آن به عنوان منابع طبیعی ملی
۲۸۶	۱۵. انتقال اموال موقوفه
۲۸۷	۱۶. داخل بودن اعیانی احدثی در وقف به لحاظ تجدید بنا و جلوگیری از خرابی آن
۲۸۸	۱۷. تعیین حد مرز بین وقف و وصیت
۲۸۹	۱۸. احدات بنا در ملک موقوفه
۲۹۰	۱۹. فروش یا واگذاری مال موقوفه به صورت اجاره
۲۹۲	۲۰. اجازه تقدیم دادخواست تخلیه از سوی مالک عرصه
۲۹۳	۲۱. دادخواست تخلیه ملک موقوفه

۲۹۴	۲۲. اجازه متولی وقف به ساخت در زمین موقوفه توسط مستأجر.....
۲۹۵	۲۳. اعلام موقوفه بودن قسمتی از ملک در جریان اجرای حکم.....
۲۹۹	دعای وقف در نظریه های مشورتی.....
۳۰۱	۱. هزینه دادرسی در دعای ادارات دولتی و دعای اوقافی.....
۳۰۲	۲. هزینه دادرسی در دعای اداره اوقاف.....
۳۰۴	۳. تأثیر حکم مصادره اموال در موقوفه و تولیت واقف.....
۳۰۴	۴. اثبات وقف بودن.....
۳۰۵	۵. رفع تجاوز و جبران خسارات در املاک وقفی.....
۳۰۶	۶. طرح دعای منعید مستأجر مال وقفی.....
۳۰۶	۷. دعای وقفیت ملک به شخص شدم که مالکش فوت شده.....
۳۰۶	۸. غیر قابل فرجام بودن دعای امکان موقوفه.....
۳۰۷	۹. توقیف ملک موقوفه.....
۳۰۷	۱۰. صلاحیت رسیدگی به دعای وقف.....
۳۰۸	۱۱. تقاضای ابطال وقفنامه.....
۳۱۱	دعای وقف در قوانین و مقررات.....
۳۵۵	منابع و مأخذ.....

مقدمه

معمولاً رویه عملی دادگاه‌ها در استنباط از قوانین و مقررات در جهت انطباق با مصادیق واقعی تا حدودی با آنچه در کلاس‌های تئوریک دانشگاه‌ها به دانشجویان حقوق آموزش داده می‌شود متفاوت است البته روند آموزشی و طریق ارائه مطالب در کلاس‌های درسی هم به شکلی است که برای طی مراحل تحصیلی صرف مطالعه و پاسخ به سؤالات به صورت تئوری و بدون تطبیق با مصادیق عملی کفایت می‌کند. به این ترتیب معمولاً چون امکان انجام کار عملی حین تحصیل در دانشگاه برای دانشجویان این رشته وجود ندارد فارغ‌التحصیلان وقتی مشغول به کار می‌شوند با کمبود آگاهی و اطلاعات از رویه قضائی و شیوه استدلال و استنباط عملی دادگاه‌ها مواجه هستند؛ لیکن اهمیت آگاهی از رویه قضائی با اشتغال به کار و فعالیت بر هیچ فارغ‌التحصیل حقوقی پوشیده نیست. بر ردید سه منبع آموزش عملی و کالت، قضاوت و به‌طور کلی رشته حقوق، قبل از حضور عملی در دادگاه‌ها، جلسات رسیدگی، رویه‌های قضائی می‌باشد؛ به عبارت دیگر، مطالعه تصمیمات، پرسش و پاسخ‌ها، اختلاف‌نظرهای کسانی که هر روز به صورت عملی در حال انطباق قوانین با مصادیق واقعی هستند می‌تواند اطلاعات کاربردی و عملی را در اختیار خوانندگان قرار دهد.

اگرچه فارغ‌التحصیلان حقوق بیش از سایرین به مطالعه رویه قضائی نیازمند هستند؛ اما هیچ قشری از جامعه بزرگ رشته حقوق قضائی بی‌نیاز از مطالعه، تحقیق و تفحص در این حوزه علمی نمی‌باشد؛ زیرا رویه قضائی درواقع محرک رشته حقوق است که دائم در حال تغییر و تحول می‌باشد و غفلت از این حوزه موجب عقب‌ماندگی از علم و واقعیت‌ها و جامعه حقوقدانان خواهد شد. از این رو ناشران تخصصی این حوزه، هر کدام به طریقی نسبت به جمع‌آوری و انسجام‌بخشی به مطالب و موضوعات راجع به رویه قضائی اقدام می‌کنند. انتشارات چراغ دانش نیز در همین راستا و برای انجام بخشی از وظایف فرهنگی خود در نظر رد نسبت به تدوین و جمع‌بندی مطالب رویه قضائی به صورت منظم و منحصر به فرد با ویژگی‌های مخصوص برای هر دعاوی طی یک کتاب جداگانه به صورت کاربردی و با دسترسی آسان به مطالب هر دعوا اقدام نماید لذا در راستای تأمین این هدف، مجموعه‌ای از کتاب‌ها تحت عنوان کلی «دعوائی... در رویه دادگاه‌ها» که شامل موارد زیر است تدوین و تألیف خواهد شد:

۱. آراء وحدت رویه؛

۲. رای اصراری؛

۳. آراء شعب دیوان عالی کشور؛
۴. آراء دادگاه‌های بدوی و تجدیدنظر؛
۵. نشست‌های قضائی؛
۶. نظریه‌های مشورتی؛
۷. قوانین و مقررات مرتبط با موضوع؛
۸. نمونه دادخواست و معرفی دعوا.

در این مجموعه سعی شده است رویه قضائی کشور در خصوص هر دعوا به صورت منسجم و منظم گردآوری شود تا وکلا، حقوقدانان و قضات محترم در مراجعه به رویه قضائی در کمترین زمان بهترین وجه مطالب مطلوب خود را یافته و استفاده نمایند. با توجه به تعدد بسیار آراء دادگاه‌ها (دادگاه بدوی و تجدیدنظر) در برخی موارد حداکثر سعی بر آن بوده از موارد متفاوت آراء صادره مجموعه نمونه در قسمت رأی آورده شود و همچنین در سایر موارد؛ مثل آراء وحدت رویه، آراء دیوان عالی کشور، موارد مرتبط به موضوع ذکر شده است تا با توجه به اهمیت این آراء مورد استفاده خوانندگان و مراجعه‌کنندگان عزیز قرار گیرد.

مختصر ویژگی‌های کتاب:

۱. تدوین و گردآوری منظم و منسجم تمام مطالب مربوط به دعوا؛
 ۲. تقسیم‌بندی موضوعی برای هر کدام از مطالب؛
 ۳. ارائه معرفی دعوا و نمونه دادخواست در اول مجموعه؛
 ۴. ذکر عنوان برای هر مطلب به صورت خلاصه در فهرست؛
 ۵. دسترسی سهل و آسان به مطلب دلخواه در کمترین زمان.
- «گروه پژوهشی» انتشارات مفتخر خواهد شد از تجربیات، آراء و سایر مطالب حقوقی موجود نزد اساتید، وکلا، حقوقدانان و سایر همکاران در راستای مفیدتر شدن مجموعه در جاب‌های بعدی استفاده نماید. لذا موجب خرسندی خواهد بود که خوانندگان ریز از هر صنف ضمن ارسال انتقادات و پیشنهادات خود در مورد هر کدام از موضوعات به صورت (کتبی یا از طریق ایمیل یا تلفنی) ما را در برار کردن مجموعه حاضر یاری فرمایند.

مدیر مسئول انتشارات

یک هزار و سیصد و نود و پنج